

Aan de slag / *Erica Hoebe- de Waard*

Pastorale thema's in de praktijk
Recepten voor gemeentewerk

Aan de slag

In deze serie verschenen ook:

Bezoekwerk namens de kerk

Alledaags pastoraat

Gerben Heitink en Gerry Kramer-Hasselaar

ISBN 978 90 597 7393 6

Huisbezoek als geestelijke begeleiding

Voor wie loop ik? Hoe komt god ter sprake?

Gideon van Dam

ISBN 978 90 597 7612 8

In gesprek

Handreiking gespreksvoering in het pastoraat

Gerry Kramer-Hasselaar

ISBN 978 90 597 7128 4

De huisbezoekserie: Bezoekwerk namens de kerk,

Huisbezoek als geestelijke begeleiding, In gesprek

(drie titels in één pakket)

Gideon van Dam, Gerben Heitink en Gerry Kramer-Hasselaar

ISBN 978 90 597 7933 4

Mini-handboek voor de ouderling

Wegwijzer voor ouderlingen en pastoraal medewerker

Gerben Heitink en Arie Romein

ISBN 978 90 435 0715 8

Spiritualiteit voor onderweg

Het lied in het pastoraat

Jaap de Lange (red.)

ISBN 978 94 019 0257 1

Alle boeken zijn verkrijgbaar in de boekhandel of via
www.ouderlingenblad.nl

Aan de slag / *Erica Hoebe-de Waard*

Pastorale thema's in de praktijk

Recepten voor gemeentewerk

Ouderlingen

uitgeverij

Aan de slag

is een uitgave van uitgeverij Kok, Utrecht

Oorspronkelijk ontwerp

leesTeken grafische communicatie / Jan Kamies BNO, Doetinchem

Opmaak en vormgeving

Garage BNO, Kampen

ISBN 978 94 019 0486 5

E-book ISBN 978 94 019 0487 2

NUR 711

© 2014 Kok, Utrecht

www.ouderlingenblad.nl

Alle rechten voorbehouden. Overname is uitsluitend mogelijk met schriftelijke toestemming van de uitgever:

Uitgeefmaatschappij VBK Media

Postbus 13288

3507 LG Utrecht.

Ook kunt u mailen: abonnementen@kok.nl

Inhoud

<i>Ter inleiding</i>	7
Thema 1 Rondom elkaar	9
Bedankavond	10
In Actie	12
Inspirerend samenwerken	14
Stilstaan bij het einde	17
Op bezoek	20
Thema 2 Rondom de Bijbel	23
Serie gespreksavonden: 'Gij komt van also hoge'	24
Groepsactiviteit 'geloofsgesprek tussen generaties'	26
Vieren met groepen: Psalm 84	29
Generaties in gesprek rondom 'Ik ben' woorden	32
Thema 3 Rondom de maaltijd	35
Bijeen als gemeente	37
Bijbels koken (voor jong en oud)	40
In gesprek over 'De Tafel'	43
Aan tafel!	46
In gesprek over 'De Maaltijd'	48
Thema 4 Rondom het gesprek	51
Toerusting voor bezoekmedewerkers	53
Checklist 'goed vergaderen'	55
Ruimte voor stilte	59
In gesprek over de kerkdienst	61
Zorg voor medewerkers	63
Openen van vergaderingen	66

Thema 5 Rndom gemeente-zijn	69
Op zoek	70
Kerk met een gezicht	73
Gemeenteactiviteiten	76
Bijzondere vieringen	79

Bijlagen

Bijlage 1: Checklist	82
Bijlage 2: Vrijwilligersavond	84
Bijlage 3: Spel 'Laat de bal niet vallen'	88
Bijlage 4: Wensenlijst bij 'Stilstaan bij het einde'	90
Bijlage 5: Serie gespreksavonden:	
'Gij komt van alzo hoge'	92
Bijlage 6: Bijeen als gemeente	97
Bijlage 7: Bijbels koken	99
Bijlage 8: Toerusting voor bezoekmedewerkers	102
Bijlage 9: In gesprek over de kerkdienst	105
Bijlage 10: Gemeentebijeenkomst: Op zoek	106
Bijlage 11: Bijzondere vieringen	111

Ter inleiding

De kerk. Een unieke plek, waar mensen vrijwillig samenkomen om hun geloof te delen, te bidden, te zingen en te luisteren naar God. Waar volop activiteiten worden georganiseerd waarin het leven en het geloof centraal staan. Een plek waar veel vergaderd en gesproken wordt met elkaar. Al die activiteiten worden voor een groot deel georganiseerd door vrijwilligers: door ouderlingen, leden van beraadgroepen en andere gemeenteleden. Zij weten zich geroepen om zich in te zetten voor hun gemeenschap, door in het klein of in het groot, op de voorgrond of in de luwte, mee te werken aan de opbouw van de gemeente. Zij dragen de gemeenschap, geven haar kleur.

Dit boek

Dit boek geeft handvatten voor het werk in de gemeente en maakt de vertaalslag van concrete pastorale thema's naar de praktijk. Het helpt iedereen die in de gemeente aan de slag wil met een bepaalde groep of een thema, maar niet weet hoe dat aan te pakken. Het biedt verdieping en inspiratie om zelf praktisch aan de gang te gaan in je eigen gemeente. Het uitgangspunt van het boekje ligt in het *Ouderlingenblad*. De daarin verschenen artikelen waarin thema's vanuit het pastoraat en de gemeenteopbouw worden beschreven, uitgelegd en uitgediept, vormen de basis van dit boekje, dat bestaat uit de bijbehorende activiteiten. Deze concrete activiteiten zijn de vertaalslag van de theorie naar de praktijk.

De onderwerpen die besproken worden in dit boekje komen uit de kerkelijke praktijk en zijn onderverdeeld in vijf thema's:

- Rondom elkaar
- Rondom de Bijbel
- Rondom de maaltijd
- Rondom het gesprek
- Rondom gemeente-zijn

Na een inleiding op het thema bevat elk hoofdstuk een aantal complete uitwerkingen van activiteiten die aansluiten op het thema. Elk van de activiteiten is gekoppeld aan een of meer artikelen uit het *Ouderlingenblad*. Aan het eind van elke activiteit staat vermeld welke artikelen dieper ingaan op dit onderwerp. Deze artikelen zijn als downloadbare bestanden te vinden via www.ouderlingenblad.nl/aan-de-slag. Hier wordt u gevraagd het volgende wachtwoord in te voeren: **slag14**. Zo zijn de artikelen te gebruiken bij (de voorbereiding van) de activiteit.

Aan de slag

Om een activiteit een goede kans van slagen te geven is een goede voorbereiding van groot belang. Vaak wordt er een idee geopperd in een groep, maar is het onduidelijk hoe het idee verder uitgewerkt kan worden. Ter ondersteuning is er een checklist (bijlage 1).

Tot slot

Kerkenwerk is mensenwerk. Het is pittig en prachtig tegelijk. Je ondervindt teleurstellingen en telt je zegeningen. Bedenk echter altijd: de kerk is niet van jou, haar voortbestaan hangt niet van jou af. Het is de gemeente van Christus, waarin wij te gast zijn. Geef Hem ook ruimte om te werken en om jou te laten inspireren, dan kun je tot inspiratie voor anderen zijn.

Erica Hoebe-de Waard

De gemeente is een veelkleurig palet van mensen met verschillende interesses, achtergronden en leeftijden, verbonden door hun geloof. Zij weten zich geroepen door God, hoe dan ook. Samen met anderen die gehoor geven aan die roep, vormen zij een gemeenschap, waarin zij hun hoop, hun twijfel en hun zoektocht naar God delen. Dat doen ze op zondag in de eredienst, maar ook daarbuiten.

Juist omdat je sámen gemeente van Christus bent, in al haar veelkleurigheid, is verbondenheid belangrijk. Die verbondenheid met elkaar groeit, naarmate je elkaar leert kennen

Thema 1

Rondom elkaar

en waarderen. Gelegenheden waar gemeenteleden elkaar kunnen ontmoeten en leren kennen, zijn waardevol. Zo kan er onderling en in de gemeente een sfeer van vertrouwen ontstaan, waardoor men ook buiten de eredienst het leven en het geloof samen deelt. Gemeenteleden kunnen door elkaar groeien, elkaar inspireren, bijstaan en bemoedigen.

Deze ontmoetingen gebeuren vaak spontaan, maar je kunt ze als gemeente ook organiseren. Organiseer activiteiten waarin ontmoeting centraal staat, bijvoorbeeld een avond waarop verschillende generaties elkaar kunnen leren kennen en op een open manier in gesprek kunnen raken over hun geloof, of een ontmoeting met mensen die je als gemeente makkelijk over het hoofd ziet, mensen van binnen en buiten de gemeenschap.

Bedankavond

Opzet voor een avond waarop gemeenteleden bedankt worden voor hun inzet voor de gemeente.

Actieve leden zijn onmisbaar in de gemeente. Het is goed om hen af en toe te bedanken voor het werk dat ze (vaak onzichtbaar) doen. Een avond, geheel verzorgd én voorbereid door betaalde krachten (kosters, predikanten, kerkelijk werkers, kerkmusici, eventueel aangevuld met vrijwilligers 'van buiten'). Zo is de avond een verrassing voor de genodigden en kunnen ze eens genieten van een avond die ze niet zelf hebben georganiseerd. Het is een mooie gelegenheid om hen, die zoveel werk in de gemeente verzetten, eens in het zonnetje te zetten. Daarnaast werkt een dergelijke avond samenbindend en wordt zichtbaar hoeveel mensen zich inzetten voor de gemeente.

In bijlage 2 staat een opzet om een dergelijke avond vorm te geven. Het voordeel van het beschreven spel is dat veel gemeenteleden, uit diverse groepen, betrokken worden bij de avond en dus aanwezig zijn.

Nodig zoveel mogelijk mensen uit. Heel veel gemeenteleden zijn betrokken bij het kerkenwerk, of waren dat in het verleden. Er zijn mensen die zichtbaar werk doen, maar ook mensen die onzichtbaar werk doen. Er zijn grote taken en kleine klusjes. Denk ook aan hen die wel graag 'vrijwilligerswerk' willen doen, maar dat niet (meer) kunnen. Ieder die zich inzet voor de gemeente is van harte uitgenodigd.

Verspreid de uitnodigingen royaal, via e-mail of weekbrief. Deel de uitnodigingen uit na de kerkdienst en vraag wijkouderlingen, buurtwerkers, voorzitters van groepen et cetera om 'hun' mensen een uitnodiging te geven. Het kan zijn dat sommige mensen meerdere uitnodigingen ontvangen en anderen geen uitnodiging krijgen, zet daarom ook in het kerk-

blad dat u hoopt dat ieder die ‘onverhoopt geen uitnodiging heeft ontvangen’ er toch bij wil zijn.

Om verder te lezen

Nelleke Boonstra, ‘Zorg voor de werkers’, *Ouderlingenblad* november 2011/1020.

Erica Hoebe-de Waard, ‘Ambtsdrager zijn: eenzaam?’, *Ouderlingenblad* maart 2012/1024.

Richard Vissinga, ‘Kerkenwerk: waarom doe je het?’, *Ouderlingenblad* september 2009/996.

De artikelen zijn te downloaden via www.ouderlingenblad.nl/aan-de-slag. Wachtwoord: slag14.

Het *Ouderlingenblad* is elke maand een bron van inspiratie voor zijn lezers. In verschillende artikelen worden thema's uitgediept en wordt de lezer aan het denken gezet over de eigen gemeente. Welke keuzes worden daar gemaakt voor de toekomst? Waar inspireren en bemoeiden we elkaar? Hoe blijven we een levende gemeente met oog voor de mensen in en om de kerk?

In dit boek worden tientallen artikelen uit het *Ouderlingenblad* uitgewerkt tot gemeente-activiteiten, variërend van inspiratie voor gespreksavonden en bezinningsbijeenkomsten tot maaltijden en kerkdiensten.

Erica Hoebe-de Waard is als gemeentepredikant verbonden aan de Protestantse Gemeente te Wageningen. Zij is lid van de redactie van het *Ouderlingenblad*.

ISBN 978 94 0190 486 5

9 789401 904865

Ouderlingen
Blad

uitgeverij

www.kok.nl